

Eğitim İş

Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası

GENEL MERKEZİ

16/02/2024

Sayı : 400/410/ 153

Konu : Sorumluluk Sınavları hk.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA

İLGİ: Bakanlığınız E83203306-10.03-96317430 numaralı görüş yazısı.

Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği gereği, 5 -17 Şubat 2024 tarihleri arasında yapılacak olan Türk Dili ve Edebiyatı dersinin sorumluluk sınavlarının uygulanmasına yönelik yaşanan tereddütlere ilişkin Bakanlığınıza iletilen sorunlara açıklık getirmek amacıyla ilgi 10.03-96317430 sayılı yazınızda yönetmelikle çelişen ve gerek öğrenciye gerek öğretmene mağduriyet yaşatacak hususlar dikkat çekmektedir. Bunlar :

1.Sorumluluk sınavları öğrencinin alt sınıflardaki başarısız oldukları dersler için yapılmaktadır ve bu nedenle sorumlu oldukları dersin sınavı o dersten kaldıkları yılın müfredatı, kazanımları ve yönetmeliğine göre yapılmalıdır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında uygulamaya konulan Türk Dili ve Edebiyatı dersi uygulama sınavının bu yılki sorumluluk sınavlarında uygulanması hukuki yönden sakıncalar doğurmaktadır.

2. İlgili yazıda ilişik gösterilen 9/9/2023 tarihli ve 32304 sayılı resmi Gazete 'de yürürlüğe giren ilgi(b)

Yönetmelik (ı) maddesi Türkçe/Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin sınavları; dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmek için yazılı ve uygulamalı olarak yapılır. Ülke geneli ya da il/ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda sınavın uygulamalı kısmı okul tarafından yapılır ve iki sınav birlikte değerlendirilir.

11/10/2023 tarihinde 8647281 sayılı makam onayı ile yürürlüğe konulan (c) yönergede yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili açıklamalar (d) maddesinde Türk dili ve edebiyatı dersinin sınav puanları; yazılı sınavın %70'i, dinleme sınavının %15'i ve konuşma sınavının %15'i alınarak hesaplanır. Bakanlık görüş yazısındaki ilgi (ç) kılavuzun (f) maddesinde "Konuşma sınavının bir ders saatinde tamamlanma zorunluluğu yoktur." denilmektedir. Bu durumda 50, 60 kişinin olduğu sorumluluk

sınavlarının uygulama kısmı bir ders saatinde tamamlanmayıp sürece yayılırsa her gün uygulama sınavı yapılması durumu doğabilecektir ve sorumluluk sınavlarının gerekli zamanda değerlendirilmesi ve sonuca bağlanması mümkün olamayacaktır. İlgili yönetmeliğin sorumluluk sınavları uygulamasına ilişkin a) Sorumluluk sınavları, ders yılı içerisinde yapılan yazılı ve/veya uygulamalı sınav esaslarına göre birinci dönemin ilk iki haftası, ikinci dönemin ilk iki haftası ile son iki haftası içerisinde iki alan öğretmeni, bulunmaması hâlinde biri alan öğretmeni olmak üzere iki öğretmen ve bir gözcü öğretmen tarafından yapılır.

İlgi(ç) Uygulama sınavlarına ilişkin kılavuzun DİNLEME VE KONUŞMA SINAVLARI başlığı altındaki d) maddesinde: Dinleme sınavında amaç öğrencinin doğal ortamlardaki konuşmalara ya da planlı bir dinleme metnine yönelik sorulan sorulara cevap vermesinin sağlanmasıdır. e) Sınıfın düzeyi ve durumuna göre dinleme metinleri birden fazla dinletilebilir. Dinleme sınavına yönelik hazırlanmış soru kâğıdı dinleme öncesi öğrenciye verilebileceği gibi dinleme yaptırdıktan sonra da verilebilir. İhtiyaç durumunda tekrar dinleme yaptırılır. Sorular toplu olarak sorulabildiği gibi her soru öncesi dinleme yaptırılıp tek tek de sorulabilir. Burada yapılacak tüm yöntemler kazanımın özelliği, sınıfın durumu ve öğretmenin tercihinine göre şekil alır.” (d) ve (e) maddelerinden de anlaşılacağı üzere Türk Dili Edebiyatı ve Yabancı Diller dersi sınavları yazılı, uygulamalı olarak iki bölüm halinde yapılsa da uygulama sınavı dinleme ve konuşma sınavlarından oluşmakta ve dinleme sınavı da metin dinletilip metinle ilgili sorulardan oluşan soru kâğıdı verilmektedir. Bu durumda 50 veya 60 kişinin girdiği bir sorumluluk sınavını, iki öğretmenin yazılı sınav, dinleme sınavı ve konuşma sınavı olarak 3 farklı saat ve günde yapması gerekirken 40 dakikalık bir ders saatinde yapmasını ve değerlendirip aynı gün içinde sonuca bağlamasını mümkün kılmamaktadır.

3. ilgili yazıda: “yukarıdaki açıklamalardan hareketle tüm sınıf düzeylerinde Türk Dili ve Edebiyatı ile yabancı dil derslerinden yapılacak sorumluluk sınavlarının ilgi (c) yönerge ve ilgi (ç) kılavuz hükümleri doğrultusunda yapılması, söz konusu dersler için her beceri özelinde ayrı komisyonlar oluşturulmadan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmeye yönelik yazılı ve uygulamalı sınavları sonuçlandıracak şekilde komisyon kurulması hususunu rica ederim” denilmektedir. Bu açıklamalar sınavın tek oturumda yapılmasını ve öğretmene de bir sınav ücreti olan 5 saatlik ek dersin ödeneceğini ifade etmektedir. Oysaki 6. Dönem Toplu sözleşme hükmünün Yabancı dil dersi yazılı ve sözlü sınavlarında görev alan sınav komisyonu üyeleri başlıklı 17. Madde deki “ (1) 2006/11350 sayılı Kararın 12 nci maddesinin birinci fıkrasının uygulanmasında, bu fıkrafta öngörülen sorumluluk sınavları kapsamında yapılan yabancı dil dersi sınavlarında görev alan sınav komisyonu üyelerinin yazılı ve sözlü sınav komisyon üyelikleri ayrı ayrı değerlendirilir.” hükmüne uymamaktadır.

Yabancı dil dersi öğretmenleri için geçerli olan bu mevzuatın düzenlenerek Türk dili ve Edebiyatı öğretmenlerini de kapsayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde anayasadaki eşit işe eşit ücret ilkesine aykırılık oluşacaktır. Fakat ilgili görüş yazısı(“ *Türk Dili ve Edebiyatı ile yabancı dil derslerinden sorumluluk sınavlarının ilgi (c) yönerge ve ilgi (ç)kılavuz hükümleri doğrultusunda yapılması, söz konusu dersler için her beceri özelinde ayrı komisyonlar oluşturulmadan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini ölçmeye yönelik yazılı ve uygulamalı sınavları sonuçlandırarak şekilde komisyon kurulması hususunu rica ederim”) ilişik gösterilerek bu yıl yabancı dil dersi öğretmenlerine de iki komisyon ücreti ödenmeyeceği okul idareleri ve Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından belirtilmiştir.*

Tüm bu aksaklıklarla beraber Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı ile Yabancı Diller derslerinden uygulama sınavı zaten dersin işlenişi içinde var olduğu için ayrıca sınav yapmak, bunun için zaman ayırmak derslerin aksamasına, müfredatın yetişmemesine sebebiyet verecektir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda uygulamalı sınavlarla ilgili bir düzenleme yapılması gerekmekte olup Türk Dili ve Edebiyatı derslerinde uygulama sınavının bu haliyle uygulamasından da vazgeçilmelidir.

Uygulamalı sınavlarla ilgili yaşanan sorunların için öneriler:

- 1.Öğrenciler geçen yılki dersten sınava gireceği için bu yıl bu sınav uygulanamaz ancak seneye uygulanabilir. Çünkü bu yıl sınavın içeriği ve puanlaması da değişmiştir konuşması iyi olmayan bir öğrenci yazılının %70 i konuşmanın % 15’i dinlemenin de %15 alınıp tek not olarak verileceğinden geçer n ot alamayıp itiraz ederse dersten kaldığı dönem bu uygulama olmadığı için mahkeme öğrenci lehine sonuçlanabilir. Bu nedenle 2023-2024 eğitim-öğretim yılında uygulama sınavının yapılmaması,
- 2.İki kişilik bir komisyonla kalabalık sınıfların sınavlarının aynı gün yazılı, dinleme ve konuşma sınavının yapılıp değerlendirilmesi mümkün olmadığından aynı komisyon tarafından farklı günde yapılmalı ve her bir oturum için ücret ödenmelidir.
3. Uygulama sınavının farklı günlere dağıtılması sorumluluk sınavlarının yapılması için gerekli zaman ve tarih aralıklarında sıkışmalar yaşatacaktır. Bu nedenle sorumluluk sınavlarında bu derslerin komisyonları öğrenci sayılarına göre belirlenmelidir. Öğrenci sayısı 15 ve üzerindeyse komisyon üye sayısı artırılıp 15 öğrenciye 1 komisyon olacak şekilde düzenleme yapılmasını talep ederiz.

Kadem ÖZBAY
Genel Başkan